

Taaltip: *collega-docent*

In *collega-docent* is het streepje verplicht. Tussen *collega* en een daarop volgende functieaanduiding (zoals *docent*) komt een koppelteken als het gaat om iemand die dezelfde functie heeft als iemand anders. Andere voorbeelden zijn *collega-directeur*, *collega-redacteur* en *collega-verpleegkundige*. Ook andere woorden – dus niet alleen functieaanduidingen – kunnen op die manier aan *collega* gekoppeld worden, bijvoorbeeld *collega-student* en *collega-instelling*.

Het streepje is verplicht in deze samenstellingen. Het drukt uit dat het collega-zijn de status is van het erop volgende deel. In ons boek de *Taal-top-100* geven we onder meer de volgende voorbeelden van samenstellingen met een streepje waarbij het eerste deel een status uitdrukt: *adjunct-directeur*, *aspirant-lid*, *assistent-arts*, *kandidaat-lidstaat* en *substituut-griffier*.

Meer taaladvies

Wetenschap en techniek

- Stijlanalyse: de rechtspopulistische AfD heeft het onbegrijpelijkste verkiezingsprogramma van alle Duitse partijen. ([Der Westen](#))
- Onderzoek: bijna de helft van de slechthorende oudere patiënten begrijpt hun arts niet. ([MedInside](#))
- De traditionele Britse ‘Christmas lectures’ gaan dit jaar over communicatie. ([The Royal Institution](#))
- Wie via Google Maps naar de Burgemeester Koetjestraat in Vroomshoop zocht, kreeg tot maandag een opmerkelijke Engelse vertaling in beeld:

de Mayor Cow Street. ([Tubantia](#))

Opinie

- “De betekenis van het woord *totally* is in het Engels zo vervaagd dat je schrikt van het woord *totality*.” ([The Chronicle of Higher Education](#))
- Lerares Chinees: “Alle Nederlandse leerlingen moeten liefst de keuze krijgen om Chinees te leren.” ([Leidsch Dagblad](#))

Talen in de wereld

- Wordt het Spaans ooit de belangrijkste taal van de Verenigde Staten? ([LesInrocks](#))
- By de Belestingtsjinst kin tenei ek Frysk brûkt wurde. (Bij de Belastingdienst kan voortaan ook Fries worden gebruikt.) ([Omrop Fryslân](#))
- De Vlaamse schrijver Ann De Craemer is op zoek naar Vlaamse vergeetwoorden. ([De Morgen](#))

Win kaarten voor Wim Helsen

In het septembernummer van *Onze Taal*, dat vrijdag verschijnt, staat een interview met de Vlaamse cabaretier en acteur Wim Helsen, die dit seizoen door Nederland en België reist met zijn voorstelling *Er wordt naar u geluisterd*.

We mogen vijf keer twee kaarten weggeven voor de voorstellingen in september (in Nederland). Wilt u in aanmerking komen? Beantwoord dan deze vraag: wat vindt u ervan als u deze wedstrijd niet wint? Antwoord met de titel van een eerdere voorstelling van Wim Helsen.

Stuur uw antwoord in vóór 7 september via [dit formulier](#). Vermeld bij uw antwoord ook welke datum uw voorkeur heeft ([bekijk het speelschema](#)).

Doe mee

En verder

Het radionieuws van de VRT eindigt niet langer met de woorden 'Dat was het nieuws.' Ex-VRT-baas Cas Goossens zal er niet om treuren: "Er hangt voor mij geen emotionele waarde aan." ([VRT](#))

Aanbod van Onze Taal

Nieuw: taalkalenders en -agenda

De [Taalkalender](#) en [Taalagenda](#)* van Onze Taal zijn verschenen. U kunt ze bestellen in onze webwinkel. Als u de agenda en de kalender samen bestelt, krijgt u [korting](#).

Voor de kleine taalliefhebbers is er uiteraard weer een [Kindertaalkalender](#), gemaakt in samenwerking met Kidsweek. Bestelt u die samen met de Taalkalender, dan krijgt u [korting](#).

* Bij de Taalagenda krijgt u gratis een Onze Taal-agenda-elastiek.

[Bestel nu](#)

*Taalpost brengt u twee keer per week het belangrijkste taalnieuws.
Redactie: Marc van Oostendorp (Leiden) en Erik Dams (Sint-Katelijne-Waver).*

* In de maanden juli en augustus verschijnt Taalpost alleen op woensdag. *

[f Facebook](#)

[t Twitter](#)

[in LinkedIn](#)

[G+ Google+](#)

[Doorsturen](#)

[Diensten Onze Taal](#)

[Lidmaatschap](#)

[Taaladvies](#)

[Spellingsite](#)

[Taaltrainingen](#)

[Tijdschrift](#)

[Webwinkel](#)

[Nieuwsbrief](#)

[Contact](#)

[Archief](#)

[Adverteren](#)

[Gegevens wijzigen](#)

[Uitschrijven](#)

Taaltip: *financieel/financiële*

In *het financiële beleid* staat een trema en in *financieel beleid* niet. In *financiële* zorgt het trema ervoor dat de lezer meteen ziet dat de *i* en de *e* tot verschillende lettergrepen behoren. Het trema voorkomt een zogenoemde 'klinkerbotsing' van de *i* en de *e*.

In *financieel* staan er geen twee, maar drie klinkers na elkaar. Dat verandert de zaak. In ons boek de *Taal-top-100* geven we de regels die voor combinaties met drie of meer klinkers gelden:

- Alleen een *e* of *i* kan een trema krijgen (indien nodig). Daarom staat er wel een trema in *geëerd* en *geëigend*, maar niet in *geautomatiseerd* en *geoorloofd*. En wel in *weëig* en *smeuig*, maar niet in *geuit*.
- Er komt geen trema direct na een *i*. Daarom staat er bijvoorbeeld geen trema in *begroeiing*, *heilig*, *voltooiing*, enz. Ook is het om deze reden *dieet* (zonder trema), terwijl *poëet* wel een trema heeft. En er staat dus geen trema in *financieel*.

[Meer taaladvies](#)

Opinie

- Rosanne Hertzberger: "Links Nederland wordt gegijzeld door taalpuristen." ([NRC Handelsblad](#))

- Taalkundige: “Van NWO mag je je onderzoeksresultaten in alle talen opschrijven, maar liever niet in het Nederlands!” ([Neerlandistiek](#))
- Peiling: als u netjes wilt reageren op een uitnodiging, moet u hetzelfde medium gebruiken als waarmee u bent uitgenodigd (tenzij anders aangegeven). ([Onze Taal](#))

Praktisch

- Nederlandse vermogensbeheerder komt naar de Vlaamse markt met een verwarrende naam: Dexxi. ([De Tijd](#))
- Het Limburgs heeft een eigen toetsenbord, maar het Fries zit al in Google Translate. ([Radio EenVandaag](#))
- Hoe werkt vertalen met neurale netwerken? ([NEMO Kennislink](#))

Internationaal

- Nieuw: BBC Pidgin. “We don land gidigba!” ([BBC](#))
- President Trump (VS) schrijft *heal* als *heel*. Een Amerikaanse woordenboekmaker reageert. ([The Sydney Morning Herald](#))
- In het Oxford English Dictionary staan nu ook Filippijnse woorden. ([ABS|CBN](#))

En verder

- Er zit weinig schot in Mel Gibsons film over een woordenboekmaker. ([Los Angeles Times](#))

- Wedstrijd voor anderstaligen: wat vindt u het mooiste woord van het Nederlands? ([Provincie Vlaams-Brabant](#))
- Geen tijd om te lezen? Dit vlog geeft tips! ([Vlogboek](#))

Aanbod van Onze Taal

Complete training spelling

Wilt u uw spellingkennis opfrissen? Er zijn nog enkele plaatsen vrij voor de training van donderdag 28 september in Amsterdam.

[Dit filmpje](#) geeft u een indruk van de training.

[Lees meer](#)

Trainingskalender Onze Taal

[Download onze brochure](#) voor meer informatie.

Leden van Onze Taal ontvangen € 40,- korting op de trainingen.

SEPT.

28

Complete training spelling

Amsterdam (1 dag)

In deze training komen tal van spellingkwesties aan bod: aaneen of los schrijven, streepjesgebruik, hoofdletters en kleine letters, werkwoordspelling, enzovoort.

Bekijk het filmpje over deze training.

Deze training wordt ook gegeven op dinsdag 28 november (in

Amsterdam).

OKT.

31

Opfrustraining taalregels

Amsterdam (1 dag)

Tijdens deze training frist u uw kennis op het gebied van spelling, grammatica en leestekens op.

Bekijk het filmpje over deze training.

Deze training wordt ook gegeven op zaterdag 18 november in Amsterdam.

OKT.

05

Training zakelijk schrijven

Amsterdam (1 dag)

Hebt u een functie waarin u veel teksten schrijft (zoals brieven, e-mails, rapporten, offertes, websiteartikelen, nieuwsbrieven)? Bent u benieuwd hoe u uw teksten effectiever kunt maken en hoe u er meer structuur in kunt aanbrengen? Volg dan de training *Zakelijk schrijven* bij Onze Taal.

NOV.

09

Training praktische grammatica en leestekens

Amsterdam (1 dag)

Tijdens deze training gaat u aan de slag met grammatica en leestekens. Kwesties zoals *groter als/dan*, *hen/hun* en *die/dat/wat* passeren 's morgens de revue. 's Middags staat het juiste gebruik van komma's, dubbele punten, aanhalingstekens, enzovoort centraal.

Bekijk het filmpje over deze training.

TAAL

10

Incompanytraining: uw team een tien voor taal?

Soms bestaat er binnen een organisatie behoefte om de taalkennis van meerdere medewerkers te verbeteren. Daarom bieden wij ook incompanytrainingen aan. De taaltrainers van Onze Taal komen graag naar organisaties en bedrijven toe om een inspirerende training op maat te verzorgen.

Onderwerpen: spelling, grammatica, leestekens of duidelijk schrijven. Combinaties van deze onderwerpen zijn ook mogelijk.
Bekijk het filmpje over de incompanytrainingen.

Vraag een offerte aan bij Paula Vrolijk, coördinator van de
Taaladviesdienst: tel. 070 – 217 16 25.

*Taalpost brengt u twee keer per week het belangrijkste taalnieuws.
Redactie: Marc van Oostendorp (Leiden) en Erik Dams (Sint-Katelijne-Waver).*

* In de maanden juli en augustus verschijnt Taalpost alleen op woensdag. *

 Facebook

 Twitter

 LinkedIn

 Google+

 Doorsturen

Diensten Onze Taal

Lidmaatschap

Taaladvies

Spellingsite

Taaltrainingen

Tijdschrift

Webwinkel

Nieuwsbrief

Contact

Archief

Adverteren

Gegevens wijzigen

Uitschrijven

Taaltip: *leverdatum* / *leveringsdatum*

Leverdatum en *leveringsdatum* zijn allebei correcte samenstellingen met de betekenis: 'datum waarop iets geleverd wordt' – er is slechts een klein nuanceverschil tussen de woorden.

Leverdatum bevat de stam van het werkwoord *leveren* en doet daardoor iets meer aan de handeling, het proces van het leveren, denken. *Levering* is ook afgeleid van het werkwoord *leveren*, maar is een zelfstandig naamwoord. Bij *leveringsdatum* gaat het iets meer om het resultaat: de levering.

Er zijn meer gevallen waarin er keuze is uit een samenstelling met een werkwoordstam en een met een afgeleid zelfstandig naamwoord. In ons boek de *Taal-top-100* noemen we onder andere *aansluitkosten/aansluitingskosten*, *afleverplaats/afleveringsplaats* en *verandertraject/veranderingstraject*.

Meer taaladvies

Internationaal

- Waarom leren Amerikaanse, Oostenrijkse of Zuid-Koreaanse studenten Nederlands? ([Radio 1](#))
- Nieuw Duits genderwoordenboek kent wel 650 woorden. ([TPO](#))
- Het Duitse woordenboek Duden is met 5000 woorden gegroeid. ([Spiegel Online](#))

Wetenschap en technologie

- De notuleersoftware van Microsoft is “too cool to care”. ([Language Log](#))
- Androidgebruikers kunnen nu gemakkelijker teksten in het Limburgs tikken dankzij software van Microsoft (iOS-gebruikers moeten nog even geduld hebben). ([Neerlandistiek](#))
- Hoeveel keer typen gebruikers de letter *u* in *f*ck* op sociale media? ([Linguisten](#))
- De orang-oetan die gebarentaal leerde is overleden. ([Nu.nl](#))
- De wet van Zipf, een honderd jaar oud probleem in de taalkunde, is ontraadseld. ([Radboud Universiteit](#))

En verder

- Ger Groot: “De hamburgercultuur van het quasi-Engels is geen intellectuele verrijking.” ([Trouw](#))
- 5 bewezen at Saksies ne spraoke is. ([Wearldsproake](#))

Aanbod van Onze Taal

Onze Taal-congres: ‘Met andere woorden’

Welke taal gebruik je wanneer? En wat is het effect van de woorden die je kiest? Deze vragen staan centraal op het congres van Onze Taal, dat op zaterdag 7 oktober plaatsvindt in het Beatrix Theater in Utrecht onder de titel ‘Met andere woorden’. U bent van harte uitgenodigd om deze inspirerende taaldag bij te wonen!

Op onze website vindt u onder meer:

- [het programma](#)
- [het overzicht van de sprekers](#)

En u kunt zich er natuurlijk ook [aanmelden](#).

[Lees meer](#)

*Taalpost brengt u twee keer per week het belangrijkste taalnieuws.
Redactie: Marc van Oostendorp (Leiden) en Erik Dams (Sint-Katelijne-Waver).*

* In de maanden juli en augustus verschijnt Taalpost alleen op woensdag. *

[f Facebook](#)

[t Twitter](#)

[in LinkedIn](#)

[G+ Google+](#)

[✉ Doorsturen](#)

Diensten Onze Taal

[Lidmaatschap](#)

[Taaladvies](#)

[Spellingsite](#)

[Taaltrainingen](#)

[Tijdschrift](#)

[Webwinkel](#)

Nieuwsbrief

[Contact](#)

[Archief](#)

[Adverteren](#)

[Gegevens wijzigen](#)

[Uitschrijven](#)

Taaltip: *heen- en terugreis*

De zin ‘De heenreis en terugreis verliepen prima’ is in te korten tot ‘De heen- en terugreis verliepen prima.’ Zo’n inkorting noemen we een samentrekking. Samentrekkingen komen in verschillende vormen voor. Als een déél van een woord is weggelaten, komt er op die plaats een streepje: *heen- en terugreis*, *zomerbroeken en -jurken*. Als een héél woord is weggelaten, komt er geen streepje: *verse en bevroren groente*.

Er zijn ook ‘gemengde’ samentrekkingen, zoals *blik- en verse groente*. Hier komt een streepje na *blik*, omdat daar het woorddeel *groente* is weggelaten (*blikgroente* is namelijk één woord). In *sociale en gedragsproblemen* hoort juist weer geen streepje te staan, omdat *sociale problemen* uit twee losse woorden bestaat.

Meer voorbeelden van en uitleg over samentrekkingen vindt u in ons boek de *Taal-top-100*.

Meer taaladvies

Opinie

- Masterstudent David van Overbeek: “Red het Nederlands als academisch vormende taal op universiteiten.” (Trouw)
- De ombudsc clown van *de Volkskrant* antwoordt op een klacht over een antwoord op een klacht. (de Volkskrant)

Wetenschap

- De uitdrukking *de (of het) spits afbijten* is al honderden jaren oud. ([Historiek](#))
- Wat is de wetenschap achter het fenomeen ‘stemmen horen’? ([The Guardian](#), podcast)
- De Voltaïsche talen kunnen volgens een Ghanees–Oostenrijkse geleerde beter Mabia–talen genoemd worden. ([This is Africa](#))
- Middeleeuwse monniken praatten met elkaar in een mix van Latijn en volkstaal. ([NRC Handelsblad](#))

Internationaal

- Chinese overheid verbiedt gebruik Oeigoers op scholen in Oeigoer–talig gebied. ([Language Log](#))
- De Internationale Taalkunde–Olympiade is gewonnen door Przemysław Podleśny uit Polen. ([International Linguistics Olympiad](#))
- In 2050 moeten er (weer) een miljoen sprekers van het Welsh zijn. ([Taalfluisteraar](#))
- Niet alle scholieren in Neddersachsen die dat willen, kunnen Nederlands kiezen. ([Dagblad van het Noorden](#))

Winnaars wedstrijd *Meester Mark rekent het goed*

Waarom was Mark van der Werf al op jonge leeftijd vertrouwd met het begrip *ochtendhumeur*? Zo luidde de wedstrijdvraag in *Taalpost 1948*. Op [Wikipedia](#) kunt u lezen dat hij van 1983 tot 1988 tot het koor van Kinderen Voor Kinderen behoorde. Hij zong er een solo in het liedje 'Ochtendhumeur'.

De vijf winnaars van het boek *Meester Mark rekent het goed* zijn: Ineke Bakker, Luc Houben, Henriette Oelemans, Cornelië Roëll en Boudewijn Waijers. Zij hebben hierover bericht gekregen.

[Lees meer over het boek](#)

En verder

- In Antwerpen vindt eind volgende maand voor het eerst een internationaal congres plaats over 'recht en taal'. ([CPO](#))
- De West-Vlaamse Wendy Van Wanten spreekt Leuvens. ([HLN](#))
- Onze Taal is op zoek naar het grappigste woord van het Nederlands: u kunt nog stemmen. ([Onze Taal](#))

Wie wordt de Taalstaatmeester van 2017?

Welke man of vrouw uit de media kan zich volgens u voortreffelijk uitdrukken? Leest u bijvoorbeeld vol bewondering hoe deze persoon speelt met taal of wordt u steeds weer verrast door zijn of haar steengoede oneliners? Geef deze taaltovenaar dan op voor de verkiezing van de Taalstaatmeester 2017.

[Lees meer](#)

*Taalpost brengt u twee keer per week het belangrijkste taalnieuws.
Redactie: Marc van Oostendorp (Leiden) en Erik Dams (Sint-Katelijne-Waver).*

* In de maanden juli en augustus verschijnt Taalpost alleen op woensdag. *

[f Facebook](#)

[t Twitter](#)

[in LinkedIn](#)

[G+ Google+](#)

[✉ Doorsturen](#)

[Diensten Onze Taal](#)

[Lidmaatschap](#)

[Taaladvies](#)

[Spellingsite](#)

[Taaltrainingen](#)

[Tijdschrift](#)

[Webwinkel](#)

[Nieuwsbrief](#)

[Contact](#)

[Archief](#)

[Adverteren](#)

[Gegevens wijzigen](#)

[Uitschrijven](#)

Taaltip: *een glas Rioja / een glas rioja*

De wijnsoort *rioja* krijgt een kleine letter, dus juist is: *een glas rioja*.

Wijn- en druifsoorten worden met een kleine letter geschreven: *chardonnay*, *merlot*, *riesling*. Dat geldt ook voor soorten die zijn genoemd naar een aardrijkskundige naam: *rioja* (uit de regio Rioja), *bordeaux* (uit het wijngedebied Bordeaux), *beaujolais* (uit de streek Beaujolais). Ook andere dranken en bijvoorbeeld kaassoorten zijn met een kleine letter: *champagne*, *cognac*, *brie*, *camembert*, *roquefort*, *stilton*.

Als een aardrijkskundige naam als bijvoeglijk naamwoord gebruikt wordt, behoudt hij wel zijn hoofdletter: *Edammer kaas*, *Franse kaas*, *Gelderse worst*.

In ons boek de *Taal-top-100* vatten we deze verschillen in spelling (met/zonder hoofdletter) samen in één voorbeeldzin: 'Ik hou van Franse kazen, zoals brie en roquefort.'

[Meer taaladvies](#)

Praktisch

- Op straat in Kiev hoor je twee talen en niemand doet moeilijk. ([Reformatorisch Dagblad](#))
- Zowel de gemeente Amsterdam als de NS kondigen aan dat ze streven naar 'genderneutraal' taalgebruik. ([de Volkskrant](#))
- Werkgevers betalen fors extra voor mensen die Chinees als tweede taal

spreken. ([Personeelsnet](#))

Wetenschap

- Er is lichte paniek over twee Facebook-robots die met elkaar een eigen taal zouden hebben ontwikkeld. ([AD](#))
- De taalwetenschap speelde een doorslaggevende rol bij het ontmaskeren van 'de Unabomber'. ([JSTOR Daily](#))

Opinie

- Sander van Walsum: "Sociaal wenselijk taalgebruik leg je niet op, maar moedig je aan." ([de Volkskrant](#))
- COC: "Niemand heeft last van genderneutraal taalgebruik." ([RTL Nieuws](#))
- Maxim Februari: "Het gevaar van dat praten over lhbtqi's is dat je in de term opgesloten raakt." ([NRC Handelsblad](#))
- Onze Taal peilt: wat vindt u van genderneutraal taalgebruik? ([Onze Taal](#))

En verder

- Dit zijn de grappigste woorden van het Engels, volgens Brits wetenschappelijk onderzoek: *booty, tit, booby, hooter, nitwit*. ([Huffington Post](#))
- Om welk Nederlands woord moet u altijd lachen? Laat het weten op de website van [Onze Taal](#).

Aanbod van Onze Taal

Nieuw: taalkalenders en –agenda

De Taalkalender en Taalagenda* van Onze Taal verschijnen deze week. U kunt ze nu al bestellen in onze webwinkel. Als u de agenda en de kalender samen bestelt, krijgt u korting.

Voor de kleine taalliefhebbers is er uiteraard weer een Kindertaalkalender, gemaakt in samenwerking met Kidsweek. Bestelt u die samen met de Taalkalender, dan krijgt u korting.

* Bij de Taalagenda krijgt u gratis een Onze Taal–agenda–elastiek.

[Bestel nu](#)

*Taalpost brengt u twee keer per week het belangrijkste taalnieuws.
Redactie: Marc van Oostendorp (Leiden) en Erik Dams (Sint-Katelijne-Waver).*

* In de maanden juli en augustus verschijnt Taalpost alleen op woensdag. *

[f Facebook](#)

[t Twitter](#)

[in LinkedIn](#)

[G+ Google+](#)

[Doorsturen](#)

[Diensten Onze Taal](#)

[Lidmaatschap](#)

[Taaladvies](#)

[Nieuwsbrief](#)

[Contact](#)

[Archief](#)

[Spellingsite](#)

[Taaltrainingen](#)

[Tijdschrift](#)

[Webwinkel](#)

[Adverteren](#)

[Gegevens wijzigen](#)

[Uitschrijven](#)